

Svenska Brukshundklubben

Hundägarnas hundsport och utbildningsorganisation

Minnesanteckningar förda vid Svenska
Brukshundklubbens bruksprovsdomarkonferens
på Kydingeholm 2007-10-20--21

Närvarande: se bilaga 1

1. Konferensens öppnande. Presentation

Franz Herdy öppnade konferensen och hälsade deltagarna välkomna. Han presenterade sig och lät konferensdeltagarna presentera sig själva. Centrala TävlingsSektorns (CTS) ledamöter presenterade också sig själva.

Samtliga distrikt utom Gotland var närvarande. Representanter från Svenska Hovawartklubben och Rasklubben för Belgiska Vallhundar fanns också närvarande.

På konferensen deltog även Fredrik Steen, under söndagseftermiddagen, som föreläsare om IPO/BHP.

Program - se bilaga 2.

2. Genomgång av programmet

Franz Herdy gick igenom programmet för helgen som innehöll mycket praktisk bedömning "live", både påsläpp på spår, uppletande, budföring och olika lydnadsmoment.

3. Bedömning av Påsläpp på spår

Alla domare fick enskilt bedöma tre hundar i Påsläpp på spår och skriva ner betyget på en lapp som samlades in och sammanställdes. Domarna, framför allt de med avvikande betyg, ombads att motivera dessa. Diskussionerna avslutades med att man enades om lämpligt betyg för resp. ekipage.

Hur länge ska man som domare bedöma en hund som har mycket problem vid Påsläpp på spår? Här kan man mycket väl underkänna det momentet och lämna ekipaget, som då fortsätter med moment Spårning. Ofta kan det vara så att den tävlande är så nervös för att ha allas ögon på sig vid Påsläpp på spår så att det mycket väl kan gå bra då ekipaget får fortsätta med spåret på egen hand. Dock måste man se till att ekipage som riskerar att komma in på annan tävlandes spår avbryts.

Domarnas och tävlingsledarens placering vid bedömning av Påsläpp på spår diskuterades. Dessa bör inte gå i spåret utan hålla sig vid sidan av, i händelse av att föraren måste släppa på hunden igen för att få upp spåret. I detta sammanhang diskuterades anvisningen om max-betyg 8 då föraren vid tappt på nytt släpper på hunden där den senast var på spåret. Det betygsneddraget innefattar inte hundens arbete i tappten utan endast den extra hjälp som föraren ger. En hund som själv reder ut tappten kan alltså även den få neddrag men i mindre utsträckning än om även den nämnda förarhjälpen behövs.

Vad gäller angivande av spårets utgångsriktning ska inga utmärkningar finnas efter påsläppspunkten. Riktningen kan anges exempelvis genom pekande med armen. Den sträcka på spåret som domarna bedömer ska vara likvärdig för alla tävlande vad gäller längd, eventuell vinkel etc.

Det står den tävlande fritt att släppa på hunden en bit från sidan i stället för direktpåsläpp i spårets riktning. Arrangören behöver dock inte hålla en ren yta runt spåret för detta.

4. Diskussion om Uppletande av spår

Följande exempel diskuterades:

En hund tar bakspår i upptagsrutan och ekipaget blir återkallat med "Bakspår - tillbaka till rutan". I stället för att bara återvända till rutan går föraren med hunden till baslinjen igen och släpper på hunden någon meter från påsläppspunkten. Detta ansågs kunna motivera mer neddrag än ett "rent" bakspår eftersom hunden ska arbeta i rutan och inte transporteras runt utanför densamma.

Det är tävlingsledarens ansvar att avgöra om en hund är på spåret eller inte då den lämnar upptagsrutan. Går hunden ut i spårets närhet (inom ca 7-8 meter ifrån) och i spårets riktning så bör den släppas iväg (alt återkallas för bakspår om det är fel håll).

5. Bedömning av lydnamdsmoment

Praktisk bedömning genomfördes på flera olika ekipage "live". Samma tillvägagångssätt som tidigare användes med enskild bedömning som skrevs ner på lapp och samlades in för sammanställning, samt att domarna med avvikande betyg (högre eller lägre än huvuddelen), ombads att motivera dessa. Diskussionerna avslutades med att man enades om lämpligt betyg för resp. ekipage.

Momenten som bedömdes var Budföring, Krypande, Inkallande, Framåtsändande, Stege, Apportering metall, Tungt föremål, Fritt följ, Hopp och Skall.

Vid Krypande diskuterades om det finns grund för att reducera betyget bara för att hunden använder "fel" teknik (t ex kryper med bakbenen släpande). Så länge hunden klarar av att hålla sin låga ställning och följer förarens tempo och riktning så spelar inte kryptekniken någon roll (vilket också konstaterades vid domarkonferensen 2002). Betyg för hund som någon gång under momentet reser sig upp avhandlades också. Om hunden kommer upp i stående (inte bara hukande) eller förflyttar sig i hukstående bör momentet underkännas.

Vid Inkallande måste beaktas att momentet inte faller in under den vanliga "tjuvstartsregeln" som endast gäller när hunden sändes från förarens sida. Däremot finns vid inkallande en tolerans (3 m) för hur långt från sin plats hunden får avvika före inkallningskommandot. Om hunden lämnar platsen så bör det avspeglas i betyget men inte förrän den kommit mer än 3 m blir det fråga om underkännande.

Vid Framåtsändande diskuterades utmärkningen av planen. Markeringar för 25 m från gruppen ska finnas men dessa bör inte placeras så långt in på planen att de påverkar hunden. Så kan bli fallet om de också är avsedda att markera 7 m på ömse sidor om förarens marschriktning då det blir som en port som hunden ska passera inom. Domarna måste ändå kunna avgöra hundens eventuella avvikelse från förarens marschriktning. Det är den som är intressant och inte om hunden anses vara utanför gruppens "förlängning". Kommentaren "Utanför gruppen" bör nog reserveras för hunden som i någon riktning inte passerar genom gruppen och motiverar då ett underkännande. Att hunden i någon riktning avviker mer än 7 m från förarens marschriktning är en klar brist i utförandet men motiverar inte i sig ett underkännande, då ska det ske vid både fram- och återgång. I framåtsändandet ingår ett par tempoväxlingar hos hunden, både vid sändandet från förarens sida och då hunden intagit position 15 m framför föraren. Avsaknad av dessa tempoväxlingar (att hunden hela tiden sakta tänjer ut avståndet till föraren) måste ses som ett allvarligt fel. Det är heller inte meningen att hunden ska rusa ut och sedan bli stående. En "halvhalt" då hunden intagit position behöver dock inte vara något fel om hunden sedan direkt börjar förflytta sig i förarens tempo.

6. Bedömning Uppletande av föremål

Praktisk bedömning genomfördes på tre olika ekipage i elitklass.

Det konstaterades att uppletande är ett vindarbete och att en hund som ibland är utanför rutan inte bör belastas för detta. En hund som tillbringar mycket tid utanför rutan kan anses brista i systematik.

Vad gäller "glada tillrop" då hunden hittat föremål var man ense om att sådana i måttlig omfattning inte behöver vara orsak till neddrag i betyg. En förutsättning är då att hunden inte påverkas att påbörja apporteringen utan att förarens beröm kommer först då hunden är på väg in.

Man kan använda samma ruta för högre klass (sex föremål) och elitklass (fyra föremål) oberoende av ordningen mellan klasserna. Hundarna måste kunna skilja på en gammal lega och ett befintligt föremål. Dock bör man som arrangör se till att alla i en klass får samma förutsättningar, dvs börjar man med elitklass ska alla elithundar gå före högklassen.

Diskussioner fördes angående hur man ska bedöma en förare som efter momentets slut tar ett av föremålen och kastar in i rutan för hunden att hämta in igen. Församlingen enades om att man kan tolka detta som att föraren använder föremålet som en leksak och då ska ekipaget diskvalificeras.

Vattnande av hund vid uppletande är inte tillåtet (och ska heller inte vara nödvändigt). Försök att ändå vattna hunden ska avstyras av domare och tävlingsledare.

En hund som på väg in byter föremål och i stället kommer in med det senare hittade föremålet visar en brist i apporteringen vilket kan motivera någon enhets neddrag.

En hund som tar in flera föremål samtidigt i munnen ska inte anses göra något fel om den t ex. snubb-
lat över det andra föremålet på väg in. Börjar hunden däremot att leta efter ett till föremål då den redan
har ett i munnen ska det anses som ett fel.

7. Information om framtaget material

Det finns en CD centralt framtagen med lärarhandledning för utbildning till tävlingssekreterare, täv-
lingsledare och domare. Denna CD fick alla distrikt ta ett gratis exemplar av på årets Kongress, vilket
alla distrikt ska ha gjort. Den är tillåten att mångfaldiga och lämna ut till alla som vill ha den och den
innehåller mycket material, såsom bildspel, OH-material etc., som på ett lätt sätt kan användas vid
utbildning.

Det finns framtaget en DVD om rapport från SM 2006 som kan vara ett bra material att ha med på
regionala domarkonferenser och på klubbkvällar för att visa hur bruksgrenen rapport går till. Filmen
kan beställas från förbundskansliet.

Från SM 2007 finns skyddshundarnas planskydd samt IPO/BHP hundarnas arbete (lydnad, spår och
skydd) på DVD att beställa från förbundskansliet.

Finalen från SM 2007 i lydnadsklass kommer också på DVD och kan beställas från förbundskansliet,
liksom en DVD från SM 2007 i agility.

Den gamla DVD:n ”Videobedömning brukslydnad” finns fortfarande kvar att beställa på förbunds-
kansliet. Trots att det är lite ändrat i reglerna så går den alldeles utmärkt att ha som bedömningsunder-
lag på konferenser.

8. Uttagning av domare vid centrala arrangemang

Fred Larsson från CTS informerade om hur uttagning av domare och figuranter till centrala arrange-
mang går till. Det har framförts kritik till CTS angående kvalitén på delar av bedömningen vid SM och
ibland kan kritiken konstateras vara berättigad. Det är viktigt att distrikt/rasklubb föreslår domare som
dels har lång erfarenhet (1-klass domare i minst 5 år), dels förväntas klara av de svårigheter (stort antal
hundar, många av dem av hög klass) som skiljer ett SM från en vanlig tävling.

Det har också blivit ett problem att fler och fler domare och figuranter lämnar återbud, vilket medför
merarbete samt kort om tid för ersättare att förbereda sig. Tyvärr svarar inte heller alla distrikt på den
utskickade skrivelsen vilket ger färre förslag att arbeta med.

Att en kandidat föreslagits men inte blivit uttagen ska inte ses som att denna person inte kan bli utta-
gen i framtiden. Det är bara ett begränsat antal som kan tas ut varje år och hänsyn måste också tas till
spridning över landet etc. För CTS är en presentation av föreslagna kandidater (deras meriter och
bakgrund) av stor vikt då den ger ett bättre underlag för uttagningen.

9. Information om praktiska aspirantprov

Anders Brorsson i CTS informerade om den nya arbetsordningen vid praktiska aspirantproven från
och med 2007-01-01 som han själv och David Lundgren i CTS har arbetat fram. II klass aspiranter
dömer 5 hundar i sök och 5 hundar i spår samt som vanligt övriga moment. I klass aspiranter dömer 5
hundar i sök och 5 hundar i rapport samt övriga moment.

10. Regeltolkningar

”För högsta betyg”

På flera ställen i reglerna talas om ”för högsta betyg”, ett uttryck som kan ha lite olika innebörd.
Vid Uppletande av föremål står att för högsta betyg ska fjärde föremålet avlämnas som vid apporte-
ring. Där måste tolkningen vara att det är en extra finess, ”pricken över i”, som ska till för att få högsta
betyg men som inte spelar någon roll längre ned i betygsskalan.

Vid Uppletande av föremål och Sök står att för högsta betyg äger föraren ej rätt att via halsring, tjäns-
tetecken etc. styra och föra hunden. Här handlar det om ett beteende som kan graderas och det är inte
rimligt att mera frekvent användande av den typen av hjälper bara ska utesluta det allra högsta betyget.
Samma gäller uppmuntran från föraren under pågående lydnadsmoment, där kan det i överdrivna fall
till och med motivera ett underkännande.

Kallande på hunden i sökrutan

Det står föraren fritt att kommunicera med hunden i sökrutan. Anropen kan få hunden att vända och börja söka sig tillbaka mot stigen, eller fungera som en hjälp för hunden att lokalisera föraren då den söker sig tillbaka. Endast undantagsvis lär det vara fråga om ren inkallning. Om hunden inte inom rimlig tid återkommer till stigen måste det ses som en brist i kontakt. Flitigt kallande från föraren utan att hunden dyker upp måste också ses som ett fel. Givetvis ska hunden även på väg tillbaka mot stigen lokalisera och markera figuranter som den får vittring av.

Gamla legor i sök

Det finns inget i reglerna som talar om ifall gamla legor (från föregående klass eller efter redan markerade figuranter) ska lämnas öppna eller stängda (i de fall det finns dörr, lock etc). Ett öppet lock kan medföra att hunden lättare konstaterar att legan är tom men också innebära en skaderisk om det skulle falla ner. Tävlingsledare och domare får avgöra från fall till fall.

IPO-ingångar

Att hunden kommer in och sätter sig framför föraren och sedan av föraren kommenderas in till vänster sida tycks fortfarande inte vara accepterat av alla domare. Detta trots att det sedan länge står i reglerna att detta är ett normalt utförande.

Tjuvstart vid lydnadsmomenten

I lydnadsmomenten finns, till skillnad från i skydds och rapport, ingen angiven metergräns inom vilken hunden ska återkallas vid tjuvstart. Det ställs dock krav på att hunden ”omedelbart låter sig inkallas till sidan”, vilket främst betyder att den utan dröjsmål ska åtlyda förarens kommando. Föraren kan behöva en viss reaktionstid men om den blir så lång att hunden t ex hinner fram till föremålet vid apportering så ska momentet underkännas.

Position vid linförighet/fritt följ

Hundens position (huvudet eller bogen i jämnhöjd med förarens knä) vid fotgående måste beaktas. Visserligen finns det ett visst stöd (”villigt följa föraren”) för att se mildare på en hund som ligger för långt fram än en som drar sig efter men även det förstnämnda felet måste återspegla sig i betyget.

Principerna för betygsättning i rapport

Alla hundar som fullföljt rapportmomentet ska tas med i tidsjämförelsen, oavsett om de sedan bryter tävlingen. En hund kan dock ha fullföljt alla sträckor men om den sedan före momentets slut ådrar sig ett underkännande genom att uppträda störande ska den med omedelbar verkan avstängas från provet. Den kommer då inte med i tidsjämförelsen.

Hund med ojämn tid ska ha max-betyg 9 och det blir också betyget om den inte har andra neddrag. Det är dock inte fråga om ett fast avdrag på en enhet. En hund som av andra skäl redan är nere på betyg 5 får oftast inget neddrag ytterligare för ojämn tid. I ”mellanregistret” på betygsskalan kanske det handlar om en halv enhets neddrag ytterligare för den ojämna tiden.

Tidsintervall vid sändande

Vid senaste regelrevideringen infördes dels att lägsta klassen ska starta först från station B (för att förkorta liggtiden för dessa hundar), dels en möjlighet för arrangören att lägga in ett längre tidsintervall mellan klasserna vid sändande från station B. Det är alltså endast på station B det längre tidsintervallet kan tillämpas. Från övriga stationer sänds hundarna i den ordning de inkommit och med tre minuters intervall. Eventuell ändring av detta måste anstå till nästa regelrevidering.

Skall- respektive rullmarkering i sök

Sökhundens skallmarkering ska inte sammanblandas med ståndska. Skallmarkeringen ska vara vägledande så att föraren utan svårighet ska kunna lokalisera hunden. I ståndskalet ligger därutöver en bevakningsdel där man också bedömer skallets intensitet.

Man har som domare inte någon rätt att vägra den tävlande att lämna stigen då hunden har börjat skälla. Om hunden därefter tystnar så får det ses som en brist i markeringen men föraren får fortsätta avhämtandet så länge det rör sig om en målmedveten förflyttning. Om föraren stannar eller irrar runt så måste domaren bestämma när det är dags att avbryta och gå tillbaka till stigen.

Även en rullhund ska vara lös men under kontroll då figuranten tas fram. Kopplet ska bara användas vid påvisningen fram till figuranten.

Ojämnt tempo

En fråga ställdes angående var i reglerna man finner stöd för att dra ned betyget för ”Ojämnt tempo” i t ex apportering. Reglerna säger inget om detta, däremot kan man motivera neddrag på grund av bristande tempo under någon del av momentet. Men det måste förstås ses som mera allvarligt att en hund har bristande tempo genomgående i hela momentet än om den bara har det i någon del.

Avvikande kommando

Om en förare inte har upplyst domaren om att handtecken kommer att användas så bör detta inte i sig innebära något neddrag i betyg, men föraren löper en risk att domaren missförstår situationen (tror att hunden stannat utan kommando etc).

Hopp över hinder

När en förare intagit lämpligt avstånd från hindret så har momentet börjat. Om föraren då börjar rikta in eller på annat sätt påverka hunden, ska detta medföra betygsneddrag.

11. Information om IPO - Internationell provningsordning

Fredrik Steen informerade om olikheterna i både utförande och bedömningskriterier på IPO kontra bruksprov. Eftersom detta är det internationella provet så utförs programmet överallt i världen på exakt samma sätt.

I Sverige finns också BSL (Brukshundprov - Spår/Lydnad) som är identiskt med IPO fast utan skyddsdel, i klass 1-3. Sedan har vi också BSP (Brukshundprov - spår) som bara innefattar spår, finns i klasserna 1 och 2. Även IPO-FH finns i Sverige som är ett spårprov på två dagar som kräver mycket mark då spåren är långa. I Sverige får endast SBK-raser tävla i IPO/BHP (samma som i det svenska skyddset).

Provet består av tre delar: avdelning A - Spår, avdelning B - Lydnad, avdelning C - Skydds och finns i tre klasser 1-3. I varje avdelning kan man få max betyg 100 poäng, alltså sammanlagt 300 poäng på ett prov. För att bli godkänd måste man ha minst 70 poäng i varje avdelning. För att i klass 3 kunna ta certifikat måste man ha uppnått 270 poäng.

Domaren dömer enligt kriterierna Bristfällig, Tillfredställande, God, Mycket god och Utmärkt. Det läggs stor vikt numera på att en hund som visar sig tryckt av sin förare kan högst erhålla betyget God.

Spåret får gå på alla naturliga underlag men är oftast på fält och stubbåker, utomlands oftast på harvad åker. Bedömningskriterierna i spåret är att hunden ska vara intensiv, högt motiverad, ivrig, självsäker och noggrann. För högsta betyg ska hunden nosa ner i varje fotsteg.

Föremålen är av naturliga material såsom trä, läder etc. Det finns två olika sätt som hunden kan använda då den finner föremålen: antingen markera genom att sätta eller lägga sig eller genom att ta upp föremålet och bli stående eller komma in med föremålet. Föraren ska innan start meddela domaren på vilket sätt hunden kommer att påvisa föremålen, gör hunden sedan något annat så får man inte mer än betyg Bristfälligt på det föremålet. Domaren går med vid hela spåret.

På lydnaden går föraren ett givet program och räknar sina steg, det finns ingen tävlingsledare. Kommandoorden från föraren ska höras av domaren därför uttalas dessa kommandoord ganska högt. Samtidigt ligger en annan tävlandes hund platsliggning vid sidan av på planen.

Domaren avslutar programmet med en öppen kritik inför tävlande och publik. Stor vikt läggs på att hunden ska vara högt motiverad, självsäker, följsam, förig och ha högt tempo.

I skyddsarbetet ska hunden visa sig självsäker och ha belastbarhet samt god förighet. Domaren ska bedöma hundens naturliga driftsanlag.

Bedömningen sker i fem olika faser: Öppningsfas = utgångsställning, hundens angrepp, Belastningsfas = hundens bitt, hur hunden håller bittet då den belastas med ”softstocken”, Övergångsfas = är från det att figuranten stannar och tills det att hunden släpper, hunden ska göra sig stark och inte släppa på en gång, Släppandefas = hur hunden släpper och Bevakningsfas = hur hunden bevakar.

Domaren ska också bedöma karaktärsanlagen hos hunden genom att göra en s. k DSB-bedömning = Driftsanlag, Självsäkerhet och Belastbarhet. Betygsnivåerna är Icke tillräckliga, Befintliga och Utpräglade.

Fredrik Steen tackades för en mycket bra information om IPO/BHP.

12. Övrigt

Önskemål framfördes om en ändring i reglerna så att även lägre hinderhöjd och mindre apportter skulle få användas på bruksprov, detta då många ungdomar visat intresse för brukssporten men ofta har mycket små hundar. Det har funnits förslag från centrala tävlingssektorn om en finare indelning av såväl hinderhöjder som apportvikter men dessa har avfärdats. Dock finns det sedan införandet av ”lydnadshindret” (plankhindret) möjlighet att utan svårighet ställa in hindret på 5 cm intervall och det finns även tunga apportter som lätt ställs in i enkilosintervall. Kanske något att lansera igen inför nästa regelrevidering?

Det återstår nu bara rena formaliteter innan SBK tar över lydnadsproven. Därmed kommer det att tillsättas en ny central lydnadssektor.

Distrikten uppmanades att i tid skicka inbjudan till centrala tävlingssektorn att närvara då de ska arrangera regionala domarkonferenser. Passar bara datumen så försöker någon ur sektorn alltid att närvara.

13. Avslutning

Anders Ekholm framförde på konferensledningens vägnar ett tack för en trevlig konferens.

Därefter avslutades konferensen.

Vid pennan:

Camilla Ruohoniemi

Deltagarförteckning vid Svenska Brukshundklubbens bruksprovs- domarkonferens den 20-21 oktober 2007

Konferensledare

Franz Herdy (lördag)
Anders Ekholm (söndag)

Tävlingssektorn/Sektorledning

Anders Brorsson
David Lundgren
Fred Larsson
Staffan Nordin

Konferenssekreterare

Camilla Ruohoniemi

Distriktsrepresentanter

Ingemar Bark	-	Blekinge
Lars-Göran Gustafsson	-	Dalarna
Ingen deltagare anmäld	-	Gotland
Leif Jönsson	-	Gävleborg
Göran Svensson	-	"
Mats Andersson	-	Halland
Gunno Hamberg	-	Mellannorrland
Ulf Jerneståhl	-	Närke
Göte Toftler	-	"
Bo Linnarsson	-	Skaraborg
Kurt Iversen	-	"
Leif Borgenlöv	-	Skåne
Franz Herdy	-	Småland
Mats Johansson	-	Stockholm
Per-Erik Karlsson	-	"
Anders Sandström	-	Sörmland
Ola Hansson	-	"
Marita Berg	-	Uppland
Jörgen Olsson	-	"

Forts. nästa blad

Distriktsrepresentanter

Sven-Inge Nordström	-	Värmland-Dal
Björn-Åke Jansson	-	"
Bo Degerström	-	Västmanland
Ingemar Elfström	-	"
Åke Claesson	-	Västra
Lotta Blomqvist	-	"
Mats Axelsson	-	Östgöta
Aina A Vannestål	-	Övre Norrland
Peter Andersson	-	"

Rasklubbsrepresentanter

Rickard Fredriksson	-	Rasklubben Belgiska Vallhundar
Rune Lövenius	-	Svenska Hovavartklubben

Föreläsare IPO/BHP

Fredrik Steen (söndag eftermiddag)

Svenska Brukshundklubben

Hundägarnas hundsport och utbildningsorganisation

Bilaga 2 till anteckningar vid bruksprovsdomarkonferensen 2007

Program Bruksprovsdomarkonferensen 2007

Lördag

- 09.00 Samling med kaffe
- 09.30 Presentation av deltagarna
- 09.40 Programgenomgång för konferensen
- 09.50 Transport till spårmarker
- 10.10 Bedömning lägre klass spår
- 11.30 Återtransport Kydingeholm
- 12.00 Lunch
- 13.00 Bedömning budföring, framåtsändande, krypande, ink med ställande och läggande
- 14.15 Bedömning uppletande Hkl
- 15.00 Kaffe
- 15.30 Bedömning Hopp, apportering, stege
- 17.00 Slut för dagens konferens
- 19.30 Gemensam middag

Söndag

- 07.00 Frukost
- 08.30 Redogörelse för tillsättande av domare vid centrala arrangemang
- 08.45 Info om praktiska aspirantprov
- 09.00 Regeltolkningar
- 09.30 Kaffe
- 10.00 Regeltolkningar
- 12.00 Lunch
- 13.00 Information IPO
- ~~13.30 Bedömning fritt följ, skall, metall apportering, tung, krypande~~
- 14.30 Konferensavslutning och kaffe
- 15.00 Slut